

Slikovnica se mijenja s djetetovim odrastanjem:

- **slikovnice** za najmanju djecu (u prvoj i drugoj godini života) više sličice igrački no knjizi – rasklapaju se u lepeze, sastavljaju u maštovite oblike, izrezane su i oblikovane prema nekom liku na slici, debele, izrađene od kartona ili mekane i savitljive, izrađene od tkanine, spužve ili plastike;
- **u ranoj dobi** djeca vole slikovnice s ritmičkim stihovima, brojalicama i pjesmicama koje uvijek ponovno i sa zadovoljstvom slušaju;
- **prve djetetove slikovnice** su obično tzv. pojmovne slikovnice (slike predmeta, ljudi, okruženja iz prirode...) koje su za malo dijete i prvi udžbenici uz koje uči tumačiti sliku, prepoznavati, govoriti, opisivati, uspoređivati ...
- **slike u slikovnicama** za najmlađu djecu ne smiju biti opterećene suvišnim detaljima koji bi mogli odvlačiti djetetovu pažnju; dok su djeci mlađe dobi primjerene slikovnice s više slika, a manje teksta, starijima uz ilustracije treba i složenija radnja;
- **kako dijete odrasta** i osamostaljuje se u razgledavanju, listanju pa i čitanju slikovnica, ilustracije sve više gube informativnu funkciju i u sve većoj mjeri ispunjavaju estetsku – slika više ne pomaže shvaćanju teksta već obogaćuje doživljaj;
- **četverogodišnjacima i petogodišnjacima** zanimljive su radnje s jednostavnim zapletom, priče o ljudima i događajima bliskim njihovom iskustvu, a djecu u šestoj godini života zanimaju složenije priče o ljudima i prirodi bliskih i dalekih krajeva, zatim basne i bajke;
- **starijoj predškolskoj djeci** primjerene su slikovnice s maštovitim, nedorečenim ilustracijama, jer dijete slušajući i čitajući samo stvara predodžbe o likovima i radnji.

Ne zaboravite!

- **budite poticaj** Vašem djetetu u svim aktivnostima vezanim uz čitanje;
- **čitajte i sami jer dijete rane dobi mnogo toga uči po modelu;**

- **budite** uvijek okruženi knjigama i materijalima za čitanje;
- **otkrijte** što najviše veseli Vaše dijete pri čitanju, upoznajte njegove čitateljske interese;
- **učlanite** dijete u dječju knjižnicu što ranije, zatražite savjet knjižničara o tome što čitati djetetu određene dobi;
- **darujte** djetetu slikovnice što češće.

(autor teksta mr.sc. Ivanka Stričević)

Projekt je odobren i financiran od strane Gradskog ureda za obrazovanej, kulturu i šport grada Zagreba

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Komisija za knjižnične usluge za
djecu i mladež

Projekt

Čitajmo im od najranije dobi

Zagreb, 2006.

Uživajte s djetetom čitajući mu!

Podijelite užitek čitanja sa svojim djetetom, i onim tek rođenim!

Brojna su istraživanja pokazala da se djeca kojoj se čita i priča od najranije dobi brže razvijaju, zainteresiranija su za okolinu, brže uče, bolje se snalaze u komunikaciji s drugima, razvijaju predčitačke vještine

Stoga čitanje djetetu treba postati dio svakodnevnog ugodnog druženja roditelja i djece.

Čitanje djetetu od najranije dobi:

- **pomaže** u stvaranju posebne emocionalne veze između djeteta i odraslog;
- **izaziva** zadovoljstvo i ugodu djeteta;
- **uvodi** dijete u svijet umjetnosti i književnosti;
- **unapređuje** djetetove sposobnosti slušanja;
- **pomaže** u razvoju opažanja, promatranja, pozornosti, pamćenja, mišljenja i logičkog zaključivanja;
- **uvodi** dijete u raznoliki svijet zbiljanja i iskustava, razvija raznolike djetetove interese, omogućava stjecanje znanja;
- **bogati** njegov rječnik i govorne sposobnosti
- **pomaže** djetetu da razvije predčitačke vještine neophodne za samostalno čitanje;
- **bogati** maštu i kreativno mišljenje;
- **razvija** djetetove osjećaje i sposobnost uživljanja u osjećaje drugoga;
- **pomaže** usvajanju moralnih vrijednosti i humanih poruka;
- **pridonosi** motivaciji za samostalno čitanje i uživanju u čitanju i knjizi;
- **pomaže** djetetu da zavoli knjigu.

Kada čitati:

- **s čitanjem** valja započeti od rođenja djeteta (slušanje glasa odraslog razvija slušnu osjetljivost za glasove i govor, iznimno važnu predčitačku vještinu);
- **čitajte** djetetu kad god imate priliku, no stvarajte i posebne rituale čitanja (prije spavanja, uz popodnevni odmor...);
- **ponesite** djetetovu slikovnicu i čitajte u situacijama kada se negdje čeka (kod liječnika, u uredima i sl.);
- **čitajte** kad ste i Vi i dijete opušteni da biste mogli uživati;
- **procijenite** kada valja prestati jer je dijete umorno i gubi koncentraciju.

Kako čitati

- **pronađite** udobno i mirno mjesto za čitanje;
- **isključite** sve što bi Vas moglo ometati;
- **držite** knjigu ispred djeteta da ju ono može dobro vidjeti i dodirivati;
- **uključite** dijete u čitanje tako da razgovarate o slikama, ponavljate riječi koje mu se sviđaju, postavljate pitanja, dajte mu da lista stranice...
- **pokazujte** rukom riječi koje čitate; dijete tako uči vezu pisanog i govornog jezika i pravila hrvatskog jezika;
- **preskočite** riječi koje dijete ne može razumjeti;
- **čitajte** priču u cjelini radi doživljaja, a zatim razgovarajte o njoj;
- **potaknite** dijete da ono priča priču, slušajte ga;
- **čitajte** izražajno, ne dopustite da Vam glas postane monoton.;
- **čitajte** s izmjenama ritma i glasnoće, činite stanke i dajte djetetu dovoljno vremena da "proradi" ono što je čulo;
- **birajte** knjigu koju ćete čitati zajedno s djetetom; ponovno čitajte istu knjigu ako to dijete traži;

- čitajte s djetetom razne materijale kojima se u kući okruženi (recepte, upute, poštu...) da ono vidi smisao i primjenu pisanja i čitanja.

Što je slikovnica ?

Slikovnica je prva djetetova knjiga u kojoj je priča upotpunjena ili proširena i obogaćena ilustracijama. No priča može biti ispričana i bez riječi, samo slikama ili su slike nanizane kao pojmovi koje dijete razgledava, prepoznaje, imenuje i priča o njima.

Ako se radi o dobroj i vrijednoj slikovnici, u pravilu su imena autora i ilustratora navedena na naslovnici, dok su anonimne slikovnice često znak da se radi o manje vrijednom, lošem djelu.

Dobra slikovnica

Kvaliteta se procjenjuje prema ilustracijama i tekstu ili pak prema njihovoj međusobnoj usklađenosti i opremi.

Tekst slikovnice treba biti:

- prilagođen djetetovoj sposobnosti razumijevanja poruke koju prenosi; zanimljiv, smislen i pisan jasnim i djetetu razumljivim jezikom.

Ilustracije u slikovnici trebaju biti:

- **jednostavne** i djetetu razumljive;
- **estetski vrijedne**, skladnih boja i odgovarajuće poruci koju prenose da bi razvijale djetetov smisao za lijepo;
- **realne** kada djetetu pojašnjavaju neke pojmove;
- **maštovite** kada prate radnju koja dijete uvodi u svijet stvaralaštva i mašte i obogaćuju doživljaj;
- **s manje detalja** za mlađu djecu, bogatije i složenijih kompozicija za stariju djecu;

Slikovnica mora biti tiskana neotrovnim bojama, zaobljena i bez oštih rubova te prikladna za rukovanje.